

KANADSKÉ LISTY

Second Class Mail-Reg. No. 3088

BOX 520, POSTAL STATION D, TORONTO 9, ONTARIO CANADA M6P 3K1

No. 11., Vol. 19., 15. listopadu-November 15th, 1985.

Poles 'will rise against rulers soon'

KASIMIERZ SABBAT
Polish PM in exile

By ZYGMUNT PRZETAKIEWICZ

There will soon be an upheaval in Poland against the ruling military regime, predicted the head of the Polish government in exile.

"The day of transferring power to the elected government by the Polish people, not to the Moscow puppet of Gen. Wojciech Jaruzelski, shall come sooner than we thought before 1980, when Solidarity was born," Kasimierz Sabbat told a news conference yesterday.

Sabbat is the prime minister of the Polish government in exile, a London-based continuation of the free allied Polish gov-

ernment during World War II.

Sabbat has direct contact with the Solidarity underground in Poland.

"The struggle in Poland is of greatest importance to the whole free world, as Poland is in the firing line defending the West from Soviet imperialism," Sabbat said. "There will be no peace in the world unless Poland is free and independent."

Sabbat, whose visit here was organized by the Canadian Polish Congress, will discuss recent developments in Poland with members of Metro's Polish community and politicians. "Toronto Sun"

Argument

POLSKO A ČESKOSLOVENSKO

Nedělní Hlasatel v Chicagu přinesl ve vydání z 21. července 1985 interview s předsedou polské exilové vlády K. Sabbatem - rozmlouvala s ním Květa Sunová. Pan K. Sabbat řekl o československo-polské spolupráci také toto:

«...Pokud se týče vnitřních záležitostí čsl. exilu, my nemůžeme a nechceme se do takových věcí vměšovat. Takové problémy mohou být rozřešeny pouze vašim exilem. Rádi bychom spolupracovali s čsl. partnerem, který ale musí reprezentovat pluralistické, demokratické Československo. Přeji bychom si někoho, kdo prožil světovou válku a zná problémy z minulosti a je si vědom čsl.-polské úmluvy z Druhé světové války. Tradičně Československo má silně demokratickou tradici. Nemůžeme spolupracovat s komunisty, i když tito byli velice prospěšní britské či americké špiónážní službě. Naše hnutí musí být čisté...»

Úkolem naší spolupráce bude ovlivnit veřejné světové mínění. Potřebujeme vytvořit mnohem silnější akci než dosud. Již pouhá myšlenka vytvoření spolupracující národní skupiny bude mít důležitost nejen pro přítomnost

ale i budoucnost. Budeme pracovat na tom, abychom probudili svědomí americké a evropské společnosti a abychom jasně ukázali tu hroznou nespravedlivost politické oprese na druhé straně železné opony...

Britské programy vysílané do Polska, právě tak jako tydo Československa mají tendenci vidět současné události pouze britským očima. Britské zprávy do Polska se skládají pouze z hlášení spíše než z vysvětlování. Je to britský hlas a ne polský hlas, ale naši lidé v Polsku jsou si toho vědomi...

Za povstání Solidarity v Polsku NATO varovalo Kreml proti použití sovětské ozbrojené moci v Polsku. To šlo o podstatný krok dále než události v r. 1968 v Československu. 17. srpna 1984 prezident Reagan mluvil k polsko-americkému kongresu ohledně svého názoru na Jaltskou úmluvu. Řekl, že »svoboda těchto zemí byla příslibem Ameriky, Británie a Sovětského svazu«, to již znělo mnohem lépe, než některé věci, které jsme slyšeli od Nixonovy administrativy. Cílem nás všech musí být obnovení slíbené svobody za železnou oponou...

Youth riots in Latvia

Over 300 Latvians high school students in Soviet-occupied Latvia were arrested recently in riots, resulting from the Soviet celebration of the 40th anniversary of the end of World War II. Students in schools throughout the country reportedly handed out leaflets protesting the Soviet occupation of Latvia. In some cases, Latvian youths attacked Russian youths who objected to the Latvian protest. Rumors have also begun spreading in occupied Latvia claiming that several Russian soldiers have been found „executed“ by young Baltic activists. The Balts supposedly vowed to kill one Russian soldier for each year since the end of the war. Whether true or not, Western observers believe these reports indicate stepped-up anti-Soviet sentiment and activity in Latvia.

Nenávist až za hrob

Velvyslanci Spojených států v Československu plní v Praze nejen své diplomatické a reprezentační poslání, nýbrž i soustavně pečují o to, aby oživovali památku někdejších přátelských vztahů mezi československým a americkým lidem. V březnu není opomenut den narozenin prezidenta T. G. Masaryka, na jehož rovině Lánech zástupce amerického velvyslanectví tradičně klade věnec. Právě tak pravidelně navštěvují američtí velvyslanci v západních Čechách hřbitovy, na nichž jsou pohřbeni američtí vojáci, padlí koncem druhé světové války.

Také letos počátkem října přišel americký velvyslanec William H. Luers navštívit několik hřbitovů, aby pietně uctil památku amerických vojáků. Tentokrát se k velvyslanci v mnohem větším počtu než tomu

bylo v minulosti, připojili i čs. občané, aby svou účastí na neokázalých tryznách projevíli, že ani oni nezapomínají na oběť, kterou před čtyřiceti lety přispěli američtí vojáci k osvobození země, v jejíž půdě nyní na věky odpočívají.

Čs. sdělovací prostředky se o velvyslančových návštěvách vůbec nezminily. Filmová kamera, která průběh návštěv zachycovala, nepatřila čs. televizi, nýbrž čs. policii, která si na filmu registrovala tváře přítomných čs. občanů. Také poznávací značky aut, parkujících u hřbitovů, policie zapisovala. Větší počet účastníků byl později a předchozí dobou zadržen a podroben výslechu. Policie se zejména vyptávala na jejich vztahy k americkému velvyslanectví v Praze.

/"České Slovo"/

SOVĚTI V USA

Ve Spojených státech je činně celkem 949 sovětských občanů v nejrůznějších oborech a z nejrůznějších důvodů. Americký ministr obrany Caspar Weinberger se vyslovil pro drastické zmenšení tohoto počtu. A to z důvodu omezení sovětské špiónážní činnosti v USA. Sovětská špiónážní centrála vysílá do zahraničí jen plně vyškolené a nejmodernější technikou vyzbrojené občany, kteří jsou příslušníky KGB. A ti číhají v USA všude, aby se zmocnili špičkové americké technologie. Ve Spojených státech je činně třikrát tolik Rusů než Američanů v Sovětském svazu.

ODSTRAŠENÍ ÚTOČNÍKA?

Z kruhů NATO v Bruselu přichází zajímavé hlasy. Říkají, že odstrašení případného útočníka je možné a opravdu účinné jen tehdy, zahrnuje-li všechny druhy zbraní. A odstrašení musí být namířeno proti každému druhu války, nejen proti válce atomové. Proto jsme vojáci: chceme zamezit válku! A na adresu kritiků: »Kritikové by měli mít před očima a přemýšlet o tom, co by stála válka - oproti tomu co je nutno vynaložit na odstrašení a obranu!« Pokud se odstrašení týká, jde o toto: protivník napadne jen tehdy, je-li přesvědčen o tom, že náklady jeho agrese vyváží politický zisk, který by mu agrese přinesla. Proto musíme útočníkovi dát výhled na takovou paletu možných odpovědí na jeho agrese, aby nebyl schopen náklady své agrese předem kalkulovat... /"Věd. Svob. Listy"/

Kanadské Listy

INDEPENDENT MONTHLY

IN CZECH AND SLOVAK LANGUAGES.

Publisher and Editor: Mirko Janeček.

Editor of English Section:

Monica Janeček.

Články, objednávky inserátů, opravy adres a předplatné lze poslat na: "KANADSKÉ LISTY", Box 520, Station "D", Toronto, Ont. M6P 3K1.

Pokud jsou články podepsané, nemusí se redaktor stotožňovat s jejich obsahem.

Předplatné na 1 rok:

Kanada a USA ... \$ 12:00

Zámořím lodí ... \$ 12:00

Zámořím letecky ... \$ 16:00

LIDÉ MEZI NÁMI

VZPOMÍNKA

Dr. František Král 18.8.1892-7.9.1980.

Dne 7.9. tomu bylo už 5 let, co v Lima, PA. ve věku 88 let zemřel vědec světového jména, MVDr. F. Král. Byla to jedna z nejvýznamnějších postav poún.exilu.

Po prvé jsem se s ním setkal na přednášce před studenty-exulanty v lágru v Ludwigsburku v září roku 1948. Jmenovala se "Vybrané kapitoly z veterinární medicíny". Pro býv. posluchače pražské vysoké školy zemědělské byla nesmírně zajímavá a je velká škoda, že se nezachovala. Obsah nás nejen poučil, ale hlavně povzbudil na duchu, i když nám kružel žaludek hladem. Měli jsme před sebou člověka, který také odešel před komunismem, jako my. Věděli jsme, že byl rektorem a děkanem Vysoké školy veterinářské v Brně a že pomáhal zakládat podobná učiliště v Jugosávii, v Bulharsku a v Polsku. Byl jsem mluvčím asi třetinu zhlav čítajících "hnojařů" z Prahy, ale byl k nám velmi laskavý.

Začátkem roku 1949 emigroval do USA. Říkalo se, že tam měl spoustu přátel na nejvyšších místech a že bude našemu exilu velmi prospěšný. Tehdy jsem také uslyšel, že dr. Král je jedním z nejvýznamnějších představitelů čs. strany agrární v exilu. Tušili jsme, že o něm ještě uslyšíme. Ovšem, že jsme věděli, že už v roce 1927 napsal učebnici "Klinická dermatologie" a o něco později učebnici "Veterinární dermatologie". V USA publikoval 48 rozsáhlých vědeckých prací a učil na universitě ve Filadelfii až do roku 1963, když mu bylo 71 let. Přednášel anglicky, německy a španělsky. Jako pensista založil Americkou Akademii veterinární dermatologie a pak byl jmenován čestným doktorem šesti universit. To mně všechno vyprávěl, když jsem se s ním znovu -po druhé- sešel v roce 1969. Ukázal mi m.j. zlatý diplom, který mu udělila jeho "Alma Mater", vídeňská universita, kde promoval v roce 1914.

Naposled jsem se s ním sešel v roce 1977. Ukázal mi další diplomy čestných doktorátů /dokonce i z kanadské OVC v Guelph, Ont./ Bylo mu 85 let a dával své papíry do pořádku, aby je mohla převzít veterinární fakulta university ve Filadelfii. Však těch vědeckých papírů byly celé řady místnosti. Pamatuji se na jiné dva zajímavé momenty: pan profesor měl velkou radost z toho, že se jeho žáci dobře uplatňovali ve všech zemích svobodného světa a že na něho nezapomínali. Lítoval jen, že nemůže na příkaz lékaře cestovat, aby některé z nich navštívil. Pak se rozhovořil o svém rodišti /Albrechtice u Týna nad Vltavou v jižních Čechách/, kde je dodnes starobylý kostelík románského stylu z 12. století. Jeho otec se znal osobně s Janem Čimburou a byl jako jeho předkové sedlákem a rychtářem. Rád vzpomínal na Brno, kde žil od roku 1918 a odkud se mu stále hlásili někteří jeho věrní přátelé. Byl to vzácný člověk. Na takové lidi se nezapomíná!

M.J.

Pražské uzenářství

638 Queen St. West,
TORONTO, ONT. M6J 1E4

Tel.: 364-1787

JEDNOU VĚTOU

85.narozeniny oslaví 22.12.hanácký sedlák J. Nesvadba.--Sváře-ní učí po večerech Institute of Technical Trades, 734 Kipling Ave., Tor., tel.255-2369.--Během 37.kongresu Čs.sdružení v Ottawě přednášela Věra Rollerová z Vancouveru, BC na téma "Uchování jazyka".--Oakville Multicultural Council uspořádal 25.10.výr.banket za přítomnosti O.Jelínka.

ČESKOSLOVENSKÝ LEV

provedený ve 14K zlaté

Jako přívěšek k náramku, medailon, jehlice do kravaty nebo do klopky.

Velikost 1 (ilustrována) — \$120 a daň

Velikost 2 (menší) — \$49 a daň

* * *

Veškeré opravy, předělávky, odhady zlatých a stříbrných šperků

J. M. KLEIN - ZLATNÍK

5 Shuter St., Toronto

(vedle MASSEY HALL)

862-0807

zasíláme na dobírku

ZAJÍMAVOSTI

Petr Adámek se seznámil s "KL" v italské Latině. Žije dnes s paní a dvěma dětmi ve Frederictonu, NB.--Inž. Jan Mráček přednáší 28.11. o Napoleonovi v exilu. Místo: veř.knihovna na rohu Bloor St.W. a Gladstone. Čas: 7 pm. --Přes 14.000 amatérských tanečníků, zpěváků a muzikantů vystoupí během EXPO 86 ve Vancouveru, BC.--Zájemci o členství v Čs.sdružení ve Winnipegu mohou volat M.Němečka na č.633-0947.--Barborská taneční zábava pořádaná K-231 bude na Masaryktownu 30.11. Tel.261-2365.--"Mississauga Caravan" bude 9.a 10.5.86 za účasti 12ti pavilonů.--Pozorný čtenář nás upozornil, že p. L. Horová se narodila 14.11.--nikoliv 13., jak jsme uvedli.--V Torontě vzniklo Slovenské výskumné a studijné středisko, POB 454, Station "A", Rexdale, Ont. M9W 5L4. Vydalo nově "History of Modern Slovakia!"

Můžete pomoci, když budete učit angličtinu doma!

Jestliže hovoříte a čtete anglicky, můžete pomoci tomu, kdo toto neumí. Nezávislé jazykové středisko při ontářijském ministerstvu školství vám pomůže. Můžete vyučovat angličtině (jako druhé řeči) podle dohody u někoho doma.

Během kursu máte k dispozici kazety a učebnice a navíc kvalifikovaný učitel vám kdykoliv poradí telefonem, jak zvládnout jednotlivé lekce se studenty.

Co požadujeme je svědomitý přístup, odvahy a čas, který studenti potřebují. Není zapotřebí praxe

Jestliže víte o někom, kdo by chtěl pomoci při výuce základů angličtiny doma, ať zavolá Learning Centre: 965-2657 (v Torontě nebo 1-800 268 7065 (zdarma) o další informace!

Ministry of Education

Ontario

Minister, Hon. Sean Conway
Premier, Hon. David Peterson

kultura

A PRINCELY UNDERTAKING From Peter C. Newman's Company of Adventurers

Kniha P.C.Newmana "Company of Adventurers", která vyšla nedávno, je vlastně první díl neoficiální historie Hudson's Bay Company, jejíž centrála je ve Winnipegu. Firma dala autorovi k dispozici své rozsáhlé archivy a nijak do textu knihy nezasahovala. Nejznámější kanadský novinář Peter C. Newman, který se shodou okolností narodil ve Vídni, ale žil v Břeclavi na jižní Moravě, shrnul ve svém díle, které má 413 stran s mnohými mapami a ilustracemi, začátky a prvních 12 let této významné obchodní společnosti, která sehrála tak důležitou roli v kanadské historii. Na začátku byla skupina "dobrodružných gentlemanů", kteří z rukou anglického krále Karla II. 2. května 1670 dostali královskou chartu opravňující ustavení obchodní společnosti v oblasti Hudson's Bay. V čele správní rady stál český princ Rupert, syn "zimního" českého krále Bedřicha Falckého a jeho manželky Alžběty. Princ Rupert se narodil na pražském hradě a byl pokřtěn jménem Ruprecht z Wittelsbachu. Po porážce protestantů na Bílé hoře v r. 1620, byl v posledním přehajícím královském voze odvezen do exilu, v němž strávil skoro polovinu svého života. Do Anglie ke dvoru se dostal hlavně proto, že král byl jeho bratrancem. Kniha je tak zajímavá, že zaujme a kdyby nebyla tak dlouhá, člověk by si ji rád přečetl "na jedno posezení". Nedočetl jsem ji ještě tak daleko, abych zjistil, zda P. Newman tvrdí, že princ Rupert nevstoupil nikdy v životě na půdu Kanady, což tvrdí někteří čs. historici. Knihu lze koupit za sníženou cenu u Cole's /asi \$20/ anebo si můžete objednat zvláštní vydání revue "Beaver", číslo z podzimu 1985, které je bratru za \$3:50 na adrese: "The Beaver", Hudson's Bay House, 77 Main St., Winnipeg, Man. R3C 9Z9. Nebudete litovat. MJ.

NAŠI V MONTREÁLU

Dne 15. října t.r. koncertovala v Montréálu dr. Olga Braunová, klavírní umělkyně z Curychu ve Švýcarsku. Koncert byl početně velmi pěkně navštíven a měl úspěch, protože byl umělecky na výši. Konal se v recitačním auditoriu C. Lichtensteinové na hudební fakultě McGill University, 555 Sherbrooke West. Na programu byl Bedřich Smetana, Jan Václav /Hugo/ Voříšek /Worizschek/, Vítězslav Novák, Jan Ladislav Dusík, Ant. Dvořák, Zdeněk Fibich, Leoš Janáček, A.C. Allen a Josef Suk. Umělkyně se narodila v Mostu v Čechách a studovala klavír v Brně u prof. Václava Kaprála. Později byl jejím učitelem prof. Fr. Schaefer. Ve Švýcarsku žije od r. 1968. V roce 1982 absolvovala koncertní turné po Austrálii. Organizátorem montreálského koncertu a autorem vedlejšího snímku byl dr. Miloš Vitek, který umělkyni předal desku s kompozicemi prof. Karla Husy pro klavír, hrané americkou pianistkou Ann Calvertovou. Věnoval jí také Zprávy Společnosti Vítězslava Nováka, které vycházejí v Brně. Koncert byl zachycen na kazetu a předán inž. Pavelkovi pro Klub Seniorů. Škoda, že se nenašel nikdo v Torontě, kdo by umělkyni získal pro další koncert pro milovníky klasické hudby v Torontě a okolí..

Máte zapláceno předplatné?

An engraving of Prince Rupert sold as a souvenir during the Civil War, after a portrait by van Dyck.

Verše Prahou zrozené

V roce 1938 vyšla v Miláně sbírka básní s titulem Pražské motivy, jejímž autorem byl Riccardo Selvi. Byl to básník širokého uměleckého rozhledu a působení, překladatel i hudebník. Už předtím volně přeložil do italského Máchův Máj, který pak vyšel s fotografiemi romantického ladění. Obdiv k našemu básníkovi vyjádřil Selvi i v parafrázi na verše Z temna lesa. K české literatuře získal vztah už při studiích v Padově a prohloubil jej ještě více, když později studoval v Praze. Vyjádřil jej také v básni Zlatá ulička.

Je pozdní noc v uličce kouzelníků
zabraných v kámen mudroců, v perpetuum mobile,
v trest éteru, v taj směsi zavilé
a vytrvalých v nezdarech i vzniku

I zlata potratech... Do domku deště
pruh světla pronikl a tiše, bez povyku,
jen s únavou po nocích čar a triků,
žák bledý vyběhl jak páte spanilý

a prochá ven. Snad je to zloděj smělý?
Na zlato recept má? Ne, pouze vlasy zlaté.
U srázu zastavil se všecek rozehřelý,

o kůl se opírá, pohledy kouzlem jaté:
hle, slunce vychází a zlatí obraz celý
tam dole pod ním Prahy stověžaté.

ZAJÍMAVOSTI Nové kazety českých a slovenských lid. písní má na skladě APON RECORD Co., P.O. Box 3082 Steinway St., Long Island City, NY 11103. Tel. 721-55 99. -- Líba a Vláška Šediví z Windsoru plánují přesun do Kalifornie. -- Duchovním správcem našich krajanů kat. víry v záp. Kanadě se stal dp. J. Řechka. -- J. Broušek z Toronta se účastnil 16. Symposia "Centre for the Study of the Presidency" ve Washingtonu, DC. MC byl am. generál dr. Hoxie. -- Dr. V. G. Zicha napsal pro montreálský "Věstník" důležitý článek o pojištění návštěvníků ze zámorí. Vážným zájemcům pošleme kopii článku. -- Montréál: Divadelní večer bude 24. 11 a Večer pop. melodií 13. prosince.

Petr a Anna Benešovi zvou přátele
dobrého jídla a pití
do svého

Bistro Benes

17 Main Street East
Grimshy, Ontario

Rezervace na č. 1-945-4498

JEDNOU VĚTOU Naše čtenářka, pí Ludmila Diamantová, oslavila 26. října t.r. "80". Srdečně blahopřejeme! -- Na dotaz sdělujeme, že krajský zubní lékař George J. Začal má ordinaci v č. 1715 Lakeshore Rd. W. v Mississauga /Clarkson/. Tel. 823-4844. Aby vyhověl zákazníkům někdy se svou paní, která je jeho pravou rukou, pracují "přes čas" a podpoří nedaleký obchod Kentucky Fried Chicken. Oba pocházejí z Uherského Hradiště. -- Naši vzpomínku na p. arch. F. Štalmacha ocenili m. j. jeho syn Josef, který žije v Ottawě a jeho dcery Helen /Agincourt, Ont./ a Gita /Palo Alto, Kalifornie/. -- 3. listopadu se v Oakville, Ont. dožil pozhnaného věku 85ti let p. Jindřich Jelínek, otec dvou synů a jedné dcery. /Z nich Otto je federálním ministrem sportu a rekreace a také ministrem multikulturních záležitostí. /-- "Perly panny Serafinky" od R. Piskáčka budou dávat v Limelight Dinner Theatre, 2026 Yonge St. v Torontě 1. 12., 8. 12. a 15. 12. Tel. 368-04 20 nebo 363-7686. -- Inž. Karel Buzek, který byl za války ústředním tajemníkem Čs. národního sdružení, byl nedávno vyznamenán Řádem Kanady-Order of Canada.

Potřeba lásky

Každý z nás potřebuje ke štěstí jiné blízké lidi, lásku, přátelství, sympatii. Když nás má někdo opravdu rád, a naopak, my sami někoho milujeme, ani si možná neuvedujeme, jak jsme šťastní. Není to utvářky samozřejmě, a je smutný úděl nemít nikoho, kdo by měl o nás citový zájem. Když milujeme, zdá se nám svět krásnější, a když se nám líbí třeba nějaká kniha, naše potěšení z ní je ještě hlubší, když si o tom máme s kým pohovořit. Člověk potřebuje říkat slova lásky a rád je také slyší, a to nejen od milého, ale od matky, od dítěte, od přátel. Vztahy k lidem, které máme rádi, jsou našim bohatstvím, jsou štítem proti randm osudu i proti pomíjivosti všeho. Je v nás přirozená touha s někým sdílet aspoň část volných chvil a povídat si od srdce k srdci, ale také někomu prospět, někomu pomoci, někoho potěšit. Obdarujeme-li někoho s láskou, je nám, jako bychom byli sami obdarováni. A dá-li nám někdo direkt sebe-skrvnější, ale s upřímností vybraný, potěší nás více než klenot, věnovaný s okázalostí, ale bez citu. Jak nás zahřeje pohlázením slovem. důvěrný šepet očí. chvilu souzvuku, přátelský stisk ruky! Máme někoho, komu se vyzpovídat z lálu nebo z nepřetlatočnosti, kdo nás s úctou vyslechně, kdo citlivou větičkou poslouká bolest. kdo poradí a uchiláchoh. Napomenutí od přítele nemrtí -- vime, že pramení z upřímného srdce. Dokonce i ochotné zvíře touží po lásce a je známa neobuklid oddanost, ba i obětavost psů nebo koní vůči lidem. Život bez lásky je plochý a šedý, právě láska a přátelství mu dává světo a teplo, proto si chraňme vzácné kořínky svých citových vztahů a záležejme je každodenní opravdovostí.

Pojištění je věc důvěry

Přes 30 let služby naší veřejnosti s největší kanadskou životní pojišťovnou

SUN LIFE OF CANADA

VLADIMIR VALEK, C.L.U.
Senior Representative

Tel 232 1620

50 Aberfoyle Cr., Suite 400
/Proti Islington Subway Station.

Toronto, Ont.
MHX 2W4

PŘEDTUCHA – NEBO OSUD?

/Pravdivý příběh. Kapitola z rukopisu "Když vzduch byl naším mořem..."/

Asi tak 50 km na západ od středu Londýna je světově známé letiště Farnborough, kde se obvykle jednou za rok pořádá několikaletá "Airshow" a výstava nových typů letadel všech možných kategorií. Je to příležitost anglického leteckého průmyslu pochlubit se s výsledkem práce za posledních 12 měsíců. Můžete se zamíchat mezi generály jihoamerických zemí pomíchané se šejky z arabských oblastí a velice zvědavými tvářemi ze zemí dočasně ovládaných komunisty. Farnborough Show je opravdu světová událost. --V poválečných letech býval jsem obvykle posádkou na některé z blízkých základů a měl snadnou příležitost těchto leteckých výstav se účastnit pravidelně. V roce 1952 mě zavál vítr daleko na sever na letiště Acklington, nedaleko Newcastle upon Tyne. Létali jsme tryskové Meteory a na tahání cílů pro cvičnou ostrou střelbu používali jsme stíhačky Tempest, které ovládaly vzduch nad Německem v posledních měsících války. Jednoho rána vkročil do našeho "crewroomu" velitel perutě a dal "do placu" ohromný nápad. Dáme dohromady sedm Tempestů a v pěkné formaci poletíme do Farnborough. Jelikož se jedná o jednosedadlové stíhačky, může letět pouze sedm pilotů. Ale kdo? Bylo nás něco přes třicet a každý měl zájem. To se musí vyřešit jak prakticky, tak spravedlivě..

Na zem spadla čapka a v ní třicet lístků se jmény pilotů. Začalo se losovat.. a první lístek nesl moje jméno! Vyskočil jsem radostí; já letím.. je to v suchu! Následovalo dalších šest jmen. Velitel stál smutně v rohu a litoval, že se na něho nedostalo. Naše sedmička ihned zahájila oslavu v důstojnickém baru a při sklence whisky zapěli jsme "You are my sunshine..". --Náhle z ničeho nic polil mne studený pot po celém těle.. Nepopsatelný strach.. Jako když mne někdo chytne za rameno se slovy: "Neleť! Zůstaň doma!" --Se skleničkou whisky v ruce a s jaksi divokým výrazem v očích stál jsem chvíli jako pověsný "solný sloup". V příštích pár minutách, které se zdály věčností, přistoupil jsem k veliteli perutě a předal mu můj "nárok" k letu. "You go, Sir! I have seen that show many times..". Byl mi vděčný. Zdálo by se, že jsem si "šplhnul", ale to ani zdaleka nebyl ten důvod! Poručil mi další whisky, která šla dolů poněkud snadněji. Ulevilo se mi.. --V pátek ráno odstartovalo sedm Tempestů ve dvou formacích. Nádherný pohled.. Burácení něco přes 15.000 "koní" bylo slyšet až někde u Newcastle. Stáli jsme podél runway a mávali. Hned po startu semkly se do těsné formace, zakroužily ještě jednou nad letištěm a nasadily kurs směrem na Londýn. V tu chvíli jsem jim záviděl.. --Druhý den - v sobotu - byl krásný slunečný den. Farnborough se mi částečně vykouřil z hlavy a já v poměrném klidu pracoval na naší malé zahrádce jako obyvatel "married quarters". Urovnával jsem záhony s ředkvičkou a špenátem, zatímco náš vlček "Basík" válel se na zádech, všechny packy ve vzduchu a občas se na mě podíval, jako říkal: "Proč mě nehodíš nějaké pěkné dřívko?" V těchto dobách televise v severní Anglii neexistovala a i BBC vysílání omezovalo se na hlavní zprávy jednou denně, v pět hodin odpoledne. Ale i tak, nevěnoval jsem rádiu moc pozornosti. Najednou, těsně před pátou hodinou, jako když motýlka sama vypadne z ruky. Zmocnilo se mě tušení tragédie.. Něco se stalo.. Byl jsem o tom přesvědčen.. Utíkal jsem do domu, zapnul rychle rádio a zachytil právě začátek: "This is the BBC news..". Hlasatel začal hned k věci a se smutným hlasem řekl asi toto: "Při předvádění nového dvoumístného modelu letadla.. ve Farnborough, letadlo, které je schopné nadzvukových rychlostí nad letištěm explodovalo a části letadla dopadly mezi obecnost. Zahynulo 28 osob a dalších 50 osob bylo dopraveno do nemocnice s různými stupni zranění. Posádka letadla rovněž zahynula..". --Byl jsem samozřejmě omráčen, ale nebylo to jaksi překvapení podle všech normálních pravidel. Dokonce jsem cítil, jako by se mi ulevilo.. Zvláštní! Kdyby se tato tragédie vůbec nestala, byl bych - jaksi - zklamán! Ne..! Ani tak se to nedá vysvětlit! Je to vůbec nepopsatelný pocit a vkrádá se myšlenka: co kdybych

SDRUŽENÍ PŘÁTEL LETCŮ

Ota Špaček
znal dobře

kan. pilota Stojana od 313., který zahynul po válce v autonehodě v Albertě. --Do archivu knih nám přišlo české vydání publikace "Normandie-Němen"/autor Francois De Geoffroy/, 183 stran. Je to historie francouzských dobrovolníků, kteří létali za války v SSSR. Měli 80 proc. ztráty. --Hledá se býv. RAF letec Kravec. Poslední adresa byla: Brooklyn, NY. --V "L+K" č. 12/85 vyšel článek "Nepokořená křídla" z pera ing. Jiřího Vraného, který popisuje úlety slovenských pilotů na spojeneckou stranu. Zvlášť zajímavý je případ A. Geriče, který byl v červenci 44 vysazen na Slovensku jako radiotelegrafista a 29.8.44 zahynul s por. O. Šingliarem v troskách letounu Praga E-39 u obce Ladce. V č. 17/85 je článek "Z dějin SNP", který popisuje let K. Šmídkeho a M. Ferjenčíka na palubě FW 58 Weihe dne 4.8.44 z letiště Mokrač do Moskvy, jejich setkání s gen. Mechlisem a pod. /Kopii jsme poslali dr. Ferjenčíkovi do Littleton, Colorado, USA s prosbou o komentář. /--John Sigmund nám poslal výňatek z knihy "The right of the line"/autor: J. Terraine/, kde se popisuje statečný boj Wellingtonu 988-U proti německým stíhačům nad Biskají 11.9.42. Pilotem byl K. Mazurek a v posádce byli také: Petrášek, Foretník, Král, Mareček a Potyka. Petrášek zahynul 4.12.44 při havárii Liberátora těsně po startu vinou zaseknutí výškového kormidla. Ostatní válku přežili. Mazurek zemřel nedávno v Anglii. --Jednatel Can. Fighter Pilots Association, I. Hunt, nám poděkoval za článek o G/C Stan Turnerovi. --"L+K", č. 15/85 mělo zajímavý článek o Lindberghovi "Muž roku 1927" z pera F. Kuníka. Bojoval jako válečný letec proti Japoncům a dosáhl hodnosti gen. let. Zemřel 25.8.1974 na Hawaji. --Anglická revue "Armed Forces" přinesla v č. 11/85 zajímavý článek Z. Čerovského "The Finger on the Trigger", který popisuje život na vojenském letišti v Pardubicích, kde byl autor zástupcem velitele, plk. Jiřího Kubů. Zmiňuje se také o zkušenostech se sov. stíhačkou SU25/"Frogfoot"/. --Čtenář z BC nás upozornil na novou knihu let. mašála J. E. Johnsona "The Story of Air Fighting", 306 stran. \$21.95. --V Havl. Brodě prý žije J. Vendl, který létal v Anglii s F. Fajtlem. --Ve Zvoleni se 14.9.t.r. konal maraton na počest padlých letců za 2. války. Článek v "HR" obsahuje jména: Cyprich, Božík, Illovský, Benko, Slatinský, Kazaňský. --Hledá se Fanouš Štoncner. --Zajímají nás podrobnosti o životě J. Horáka a J. Stříbrného /z Lidic/ během války v Anglii, příp. fotografie z té doby. Ví někdo, zda byl Stříbrný cvičen jako parašutista, resp. zda kurs skončil.

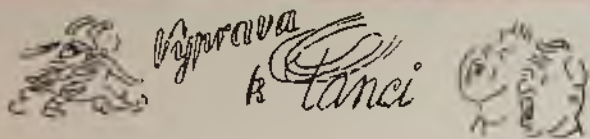

Dne 18. června t. r. se u kostela sv. Karla Boromejského v Praze konala tryzna za čs. parašutisty z Anglie, kteří tam padli v r. 42. Jedním z řečníků byl A. Kono-pický /první zleva/, který za války sloužil u 311. čs. perutě v rámci R.A.F.

byl letěl a seděl právě tam, kde zahynulo nejvíc diváků? /Později jsme se dověděl, že skupina našich pilotů skutečně seděla v oněch místech, ale naštěstí nikomu se nic nestalo. /--V pondělí se našich sedm Tempestů vrátilo domů. Normálně by přeletěly letiště nízko v "lineastern", rozprskly se do hvězdice a jeden za druhým nasadily na přistání. Nic takového.. Příkladly se skoro nenápadně. Po přistání nebylo nikomu z nich do řeči. Velmi krátce vysvětlili, jak jednu chvíli seděli mezi ostatními diváky v trávě na menší stráni, aby hned na to ustrnuli pohledem na kouřící trosky letadla a řady mrtvých a sténajících raněných kolem sebe. Často jsem se zamyslel nad celou tragédií - a kde se vůbec vzala ta síla, která mě zabránila ve výletu..! A co by se stalo, kdybych se býval toho letu zúčastnil? Změnilo by se něco? Byl bych se vrátil domů? Kdož ví? Jsou věci, kterým snad nikdy nebudeme rozumět. Možná, že máme všichni předem předepsaný osud, který se nedá měnit. I když se snažíme někdy udělat něco "proti proudu", objeví se neviditelná ruka a zasáhne - jak je potřeba.

/Poznámka: Svědkem této příhody byl též další člen naší letky, krajan F/L Pošta, známý akrobat.. / Bob Velvarský.

ZA SCVRK SE NÁM CVRK

„Není dobře být člověku samotnému," povídal vojín Srnec vojínu Vantrokově, když došli v česko-anglické cvičebnici na kapitolu, jak se řekne: „políbek, můj miláčku, ženat, syn, dcera, otec a babička." Tato směsice slov vyvolala v nich tak prudkou odevzu, že se oba vojáci sebrali a šli se podívat někde, kde se tančí.

Vantrok, který také toužil užít v praxi slovíček, jež se právě naučil, nevěděl však o žádné takové místnosti. A Srnec si vzpoměl jen na vypravování jistého Mokropsa, který jim líčil svoje dobrodružství s neznámou ženou tak barvitě, že mu oba řekli svorně: „Nehoň se." A poněvadž Mokrops ve svém vypravování popisoval místo děje, řka, že je to někde za mostem, oba se vydali nazdařbůh místnost hledat.

Byla tma a blackout. Když tak čárali ulicemi, bylo se jim zastavit u dveří, před nimiž zpozorovali větší frekvenci. Sledovali chvíli tento zjev a zjistili, že ve dveřích mizí černé postavy, z nichž některé nadevší pochybnost byly rodu ženského.

„Tak, Toníčku, tady je to, už jsme to našli," povídal Srnec, když byl chvíli okukoval tajemné dveře. „Jdi se tam podívat a kup lístek i pro mě!"

„Jdi tam ty první, ty umíš lépe anglicky," namítal Vantrok.

Chvilí se hádali, kdo má jít první, pak ale, když zjistili, že skupina tří osob, která tam opět vešla, byly samé ženy, rázem jejich srdce nabyla srdnatosti a vkročili tam oba. Ze

tmy se ocitli v osvětleném sále, kde bylo mnoho lidí, mužů i žen, sedících v lavicích a majících před sebou nějaké knížky. Naši hrdinové, zjistivše, že nejsou v tanečním sále, otočili se na podpatku a chtěli uprchnout. Ale už u nich byla bělovlasá pani, srdečně je přivítala a vedla je do prázdné lavice.

„Ekskjús mí, ví...," chtěl namítat Srnec, ale šedovlasá dáma řekla na to jen „jes, very vell, come on", a posadila je do lavice. Vojáci tam šli s nechutí a Srnec se ohlížel, kudy by mohli uprchnout.

„Počkej," povídal mu Vantrok, „možná že tady bude nějaké divadlo, možná, že bude kouzelníček vytahovat z klobouku králíčky. Já ti mám rád králíčky, takhle na smetaně s nokama..."

„Drž hubu," vece Srnec, „tady nebudou žádní kouzelníci, tohle je nějaké vážné shromáždění, podívej se těm lidem jen na oči."

Vojín Vantrok neměl kdy se podívat na oči, neboť před nimi se objevila opět šedovlasá dáma a dala jim dvě knihy. Byl to Nový zákon.

„Já uteču," povídal Vantrok.

„Jen se opovaž," zasyčel Srnec, „řekli by o nás, že jsme nevzdělaný národ, teď tady musíme zůstat."

„Ale já chci tancovat," šeptal Vantrok.

„Možná, že tu tancují po modlitbách, jsou různé zvyky ve světě," vece Srnec.

„A kde mají muzikanty?" vyzvídal Vantrok.

„Kuš, mlč a poslouchej, teď mluví co si o nás," povídal na to Srnec.

A opravdu, pán, který řečnil u hlavního stolu, dvakrát řekl i Čechoslovák. Celé shromáždění se při tom dívalo na oba naše vojáky a když pán domluvil, začali tleskat.

„Vstaň a ukloňme se, když mluví o nás," zasykl Srnec.

Natěž oba svorně vstali, ukloňli se a řekli: „Thank you."

Sklidili nový potlesk. Pán za stolem se ujal pak slova, chvíli hovořil, načež začal číst z bible a shromáždění se k němu přidalo.

„Very najs," povídal Vantrok, „já už vidím, že to dopadne jako s tím rabinem."

„S jakým rabinem?," šeptal Srnec, zatím co celá společnost četla příběh o Lazarovi.

„Ale já jsem byl v Clatterbridge v nemocnici," povídal Vantrok, „a tam za mnou přišel jednoho dne takový tlustý pán s kolárkem, potřásl mi ruku, zapsal si mé jméno a odešel."

Pak mi řekli, že to byl rabin a že mne právě pozval na jakýsi dlouhý den, kde prý dostanu libru. Jak já tam mohu jít, povídám, když jsem v synagoze nikdy nebyl? Byl tam s námi nějaký Štancel z Prahy, který přijel z Palestýny, byl bez vyznání a ten uměl hebrejsky a všechny ty židovské obřady. Povídal mi, abych se toho nebál, abych měl stále jen klobouk na hlavě a když budou druhí křičet, abych křičel taky, že za libru to stojí. Tak jsem tam šel, křičel jsem, ale oni pak chtěli, abych tam šel křičet na čestné místo. Já ti člověče při tom zakopl o těch, jaksi jsem se popletl, sundal klobouk, teď jsem viděl, že jsem udělal blbost a tak jsem utekl. Bez libry, ještě jsem škodoval výlohy za autobus do synagogy."

Shromáždění v sále zatím dočetlo a dalo se do zpěvu dumavých písní. Přezpívali asi dvě písničky, když k našim hrdinům přistoupili dva páni a co si jim řekli: „Czechoslovak, very nice sing, sing, please."

„Máme zpívat," přeložil to Srnec.

„Já žádnou nábožnou neumím," vece Vantrok.

„Zpívat se musí," rozhodl Srnec, „začneme: 'Koupím já si koně vraný,' má to taky dumavou notu."

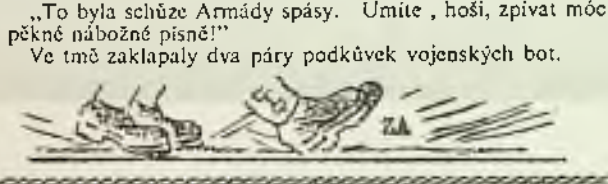
I jali se zpívat dvojhlasně.

Zpočátku se jim třásl hlas a brali to falešně, ale pak se rozezpívali. Shromáždění jim tleskalo. Tak přidali ještě: „Nedaleko Bohumína, hej", a „Já ne, to ty, zouvalas mi boty" a „Měl jsem já panenku v Roudnici."

Tim se pobožnost skončila a shromáždění se rozcházelo. Mnoho lidí při tom oběma našim klukům potřásalo rukama a ti z jejich gest poznali, že je zvou, aby přišli znova.

„Kde jsme to vlastně byli," ptá se Srnec Vantroka, když vyšli ven. Tu se k nim přidružil jakýsi civil, který na to pěknou češtinou řekl: „To byla schůze Armády spásy. Umíte, hoši, zpívat může pěkně nábožně písně!"

Ve tmě zaklapaly dva páry podkúvek vojenských bot.

Tato vtipná povídka vyšla v knížce "Za scvrk se nám cvrk a jiné povídky" v Anglii v únoru 1944. Autorem sbírky 18ti povídek zachycujících potíže našich vojáků s angličtinou, byl desátník Zdeněk Ančík, tehdejší redaktor vojenských "Našich Novin", též zvaný "strýček", který ke své práci potřeboval jen papír, tužku a prostřední. To vytvořil: psal, smažil, vařil, apíval, vyprávěl, udržoval bohatost jazyka atd. Jeho povídky dobře vystihly ovdušť v naší čs. zahraniční armádě za 2. války. Po válce prý byl redaktorem "O. Lidu"

O vojácích

Sláva Šulc nám napsal, že v Anglii za války znal dobře red. "Našich Novin" Zdenka Ančíka a upozornil nás na jeho báseň "Propadlý domov", která vyšla ve sbírce "Z lyriky války". Ančík byl také v redakci "Trnu". Před válkou byl nadšený anti-militarista a řečnil na schůzích socialistické mládeže na Kladersku. --Škpt. O. Pelc popsal ve "Věstníku" Sokola Sydney seskok jeho skupiny SPELTER /Bartejs, Machovský, Pelc a Zuvač/ nad územím tzv. Protektorátu. --Zmínkou o Jiřím Muchovi jsme píchli do vosího hnízda: jeden byl zřejmě autorem velké knihy "O-heň proti ohni", která vyšla ve dvou vydáních-první v r. 1947 mělo 393 stran, druhé z roku 1966 bylo okleštěné na 343 stran. F. Šnábl nám napsal, že autora znal: byl za války přidělen k propagačnímu oddělení plk. Vlčka a ten se souhlasem MNO a Zamini mu vymohl povolení pracovat jako "létající korespondent" pro BBC. Týž Mucha byl podle některých zpráv obžalován čs. komunisty z velezrady v r. 1951 a poslán do tábora nucených prací. Své zážitky z této doby popsal v angl. knížce "Living and Party Living", která vyšla v Hoggart Press v Anglii v r. 1967. Podle F. Šnábla tento Mucha žil ještě nedávno v Londýně. Z Austrálie došla zpráva, že tam před časem zemřel jiný Mucha, křestním jménem Viktor, který za pobytu v SSSR za války prý přijal jméno Voronov. Pokud Jiří Mucha v Londýně stále žije/jeho jméno je prý stále v tel. seznamu/, omlouváme se mu, že jsme ho omylem poslali na onen svět..

KAMPELIČKA

740 Spadina Avenue, Toronto, Ontario M5S 2J2 (roh Spadina a Bloor). Tel.: (416) 925-0557

24 HODINOVÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA

American Express
Travellers šeky
BEZ POPLATKŮ!

- * Dlouhodobé vklady
- * Denní úrokové vklady
- * Speciální vklady
- * RRSP
- * RHOSP

- * Hypotéky
- * Osobní půjčky
- * Speciální půjčky na nová auta
- * Line of credit
- * Šeková konta bez poplatků za šeky

Přijďte, pište nebo volejte pro podrobnější informace.

Ufiení hodiny: pond. a pátek 10-7, út. a š čtvrték 10-6, sobota 10-1.

skautská hlídka:

16. Světové skautské Jamboree se koná v Cataract Scout Parku, 70 km jižně od Sydney ve státě New South Wales ve dnech 30.12.1987 až 7.1.1988. Toto Jamboree bude dějinnou událostí nejenom pro mezinárodní skautské hnutí, ale i pro Australii.

Jamboree bude nejen prvně v Australii, ale i na jižní polokouli. Roku 1988 oslaví australský skauting 80. výročí a australský národ 200. výročí svého vzniku. Heslo Jamboree 1988 „Spolunažování“ dobře zapadá též do 200 leté oslavy Austrálie – lidské vztahy, prostřední a zodpovědnost za budoucnost lidstva. Počítá se s účastí asi 13.000 skautů.

Cataract Scout Park je rozkošné místo asi 120 hektarů /3000 akrů/ veliké, leží v malebném údolí řeky Georges River. Místo je stálým tábořištěm a bude rozděleno na 9 podtáborů s dostatečným množstvím stromů pro stinná místa. Klima v čase Jamboree bude teplé, s příležitostnými dešti, teploty mezi 18 až 35 stupňů C.

Připušťeny budou oddíly s 32 účastníky a 4 vůdci, skauti v čase konání mohou mít 14 - 18 let. Podle předběžného odhadu bude poplatek asi mezi 3.500-4.000 DM. Již jsme se zúčastnili dvou posledních Jamboree – teď bude na vás, 11 až 15 letých, abyste se chovali tak, aby vám rodiče umožnili tento ve vašem životě jedinečný zážitek. Času na přípravu je ještě dost na to, aby oddíly zjistily zájemce a pak se sestavila zase nějaká ta naše výprava.

Data 16. Světového skautského Jamboree:

Příchod: 30./31. prosince 1987

Slavnostní zahájení: 1. ledna 1988

Trvání: 1.-9. ledna 1988

Slavnostní ukončení: 9. ledna 1988.

„Je to peklo, pane Pichlístejn, co teď řeknu, to sedí. Jen abych za to neseděl... Teda: syna mi začala bezpečnost, manželka nedostala maso ve frontě a já sháním už měsíce pneumatiku k autu.“

„A proč to vykládáš zrovna mně, pane Hirsch?.. Byl jsem to snad já, kdo tenkrát vystřílel z Aurory?“

ZAPOMENUTÉ ZLOČINY

Konvence, týkající se zacházení s válečnými zajatci, byla podepsána v Ženevě 27. července 1927; za Německo ji tehdy parafoval dr. E. Rönneberger a podle říšských zákonů vstoupila v platnost od 28. března 1934, tedy již v době, kdy byl u moci hitlerovský režim.

Je dostatečně známo, že nacistické Německo si v průběhu druhé světové války s dodržováním této mezinárodní smlouvy příliš starostí nedělalo. Bylo to přesvědčivě prokázáno při Norimberském procesu, kde byly předloženy doklady o vyvražďování sovětských zajatců a také příslušníků ostatních armád antifašistického bloku.

Rád bych to ukázal na několika vybraných případech spojeneckých letců z českomoravského prostoru. Území protektorátu včetně dočasně zabraného pohraničí se dostalo do doletu spojeneckého letectva v plné míře, od léta roku 1944, kdy zahájila své operace 15. letecká armáda USA ze základny v Itálii. V té době již probíhala série těžkých náletů spojeneckého letectva na Německo a platil nacistický rozkaz z 1. června 1944, podle něhož neměli zajatí angličtí a američtí letci požívat práv válečných zajatců a mělo se s nimi zacházet jako se zločinci. Armáda neměla bránit obyvatelstvu, pokud se s letci vypořádávalo podle „soudce Lynche“. Tento rozkaz byl distribuován podle nařízení říšského vedoucího SS Himmlera; podřízeným byl tlumočen pouze ústně. Také policie se neměla vměšovat do srážek německého obyvatelstva se sestřelenými letci. Německá propaganda dokonce podněcovala, aby tyto letci byli fyzicky likvidováni. Rozkaz „propagovat“ i ministr dr. Joseph Goebbels, a do konce války byl vícekrát zdůrazňován.

V rozsudku Norimberského procesu bylo v této souvislosti mj. uvedeno: „Když spojeneckí letci museli nuceně přistát v Německu, civilní obyvatelstvo je někdy vraždilo na místě. Policie byla instruována, aby nečinila žádná opatření k zamezení těchto vražd a ministru spravedlnosti byl dán pokyn, aby nikdo nebyl stíhán za účasti na těchto vraždách.“

V Čechách a na Moravě byla situace proti říšskému území poněkud odlišná. Nedocházelo zde k tak těžkým a zničujícím náletům jako na německá města – a zřejmě také proto se německé propagandě nepodařilo rozpoutat proti spojeneckým letcům nenávisť. Naopak, když došlo k sestřelení nebo nouzovému přistání spojeneckých letadel, obdrželi zachránění letci často ještě před příchodem německých hlídek pomoc, ošetření, občerstvení a jsou známy i případy, že se dokonce podařilo zachránit letce před zajetím.

Na území protektorátu včetně sudetského území havarovalo v průběhu druhé světové války přes 50 čtyřmotorových bombardérů a více než 20 stíhaček; z jejich posádek zahynulo asi 170 mužů. K tomuto počtu je ovšem nutné připočítat asi 50 letců, kteří byli při pátracích akcích zastřeleni, jinak likvidováni nebo dokonce popraveni. Pavlačeňská zpráva ministerstva vnitra v Praze uvádí zřejmě nepřesný počet asi 200 hrobov amerických vojáků u nás; nepochybně větší na z nich byli příslušníci letectva.

Nad vojenským SS-cvičištěm v Benešově byly dne 19. dubna 1945 posádky dvou amerických bombardérů. Jeden se zřítil v Sestrouně, druhý přistál nouzově v prostoru Plzně. Jeden letec (Pete Malires) byl zastřelen pátracími akci. Ostatní pak popraveni při eskortování. I mezi německým obyvatelstvem vyvolal tento čin velké rozhořčení.

Nad vojenským SS-cvičištěm v Benešově byly dne 19. dubna 1945 posádky dvou amerických bombardérů. Jeden se zřítil v Sestrouně, druhý přistál nouzově v prostoru Plzně. Jeden letec (Pete Malires) byl zastřelen pátracími akci. Ostatní pak popraveni při eskortování. I mezi německým obyvatelstvem vyvolal tento čin velké rozhořčení.

První ověřený případ se udal 21. července 1944, kdy byl bombardován Most. Jedna z doprovodných stíhaček byla poškozena a její pilot Robert Buchholz opustil stroj pomocí padáku. Přistál v obce Láduňka (okr. Most), kde byl zadržen německým rolníkem a doveden okolo 20. hodiny do Oseka. Tam byl zastřelen německým policistou a pohřben bez církevních obřadů a vojenských poct u zdi osekého hřbitova.

Když 29. srpna 1944 uskutečnila 15. letecká armáda USA z Italských základen těžký nálet na Otravu, ztratila nad okreseš Gottwaldova a Uherské Hradiště šest bombardovacích strojů (sedmý pak v okrese Frýdek-Místek). Z oněch šesti letadel zahynulo 34 letců, z nichž mnozí byli zřejmě postřeleni, zčásti i ve vzduchu na padácích. Otravnou dokumentaci o tom shrmla kniha „28 amerických letců“, vydaná roku 1945 ministerstvem národní obrany v Praze.

Dne 14. října 1944 přistál nouzově s celou posádkou u Nupajedl čtyřmotorový americký bombardér. Když posádka letadlo opustila, rozstřílely je palbou vlastní doprovodné stíhačky.

ČESKÁ HUDBA V HAARLEMU

O Haarlemu se tvrdí, že je „město kultury“. Podíváme-li se na toto tvrzení ať již ze stránky finanční podpory, které se hudebním organizacím, divadelnímu životu, muzeím a ostatním mnohým institucím od města dostává, nebo ze stránky prostého počtu koncertů, představení, výstav a ostatních kulturních jednorázových akcí, musíme tomtoto tvrzení dát za pravdu.

Město věnuje ročně půl milionu guldenů na amatérskou a poloprofesionální hudbu. Částky pro museum Franse Halse či Teylerovo museum, pro filharmonický orchestr, divadlo, jdou do milionů. Ze zde přes 40 hudebních těles – orchestrů, dechovek, drumbandů, pěveckých sborů a operet; jedna z těchto organizací je dudácká hudba podle skotského vzoru.

Kdo tohle všechno má na starost – odborně i finančně – je krajan Josef Staněk, který sám je diplomovaným dirigentem dvou orchestrů – „Noordhollands Promenade Orkest“ a „Accordeonorkest HKAC“. „NPO“, který má kompletní obsazení symfonického orchestru (36 členů), je jediný svého druhu v severoholandské provincii. Jeho repertoar sestává z populárně-klasické hudby; na programu najdete nejen jména Addinseila, Gershwin, Ketelbey, Yoshitomo, Strauss, Mozart, ale i Fučík, Nedbal, Smetana a Dvořák. „HKAC“, který má

ky. Z desítkenné posádky bylo osm mužů zadrženo a dva (por. R. W. Win-

nes a J. W. Johnson) zastřeleni příslušníky uherskohradištského gestapa. V okrese Český Krumlov havaroval v okolí obce Tichá spojenecký letoun. Šestičlenná posádka se zachránila padáky; jeden letec byl zastřelen při pátrací akci, ostatní pak popraveni při eskortování. I mezi německým obyvatelstvem vyvolal tento čin velké rozhořčení.

Nad vojenským SS-cvičištěm v Benešově byly dne 19. dubna 1945 posádky dvou amerických bombardérů. Jeden se zřítil v Sestrouně, druhý přistál nouzově v prostoru Plzně. Jeden letec (Pete Malires) byl zastřelen pátracími akci. Ostatní pak popraveni při eskortování. I mezi německým obyvatelstvem vyvolal tento čin velké rozhořčení.

K posledním případu došlo 25. dubna 1945, kdy americké letectvo provedlo poslední a těžký nálet na Plzeň. Jeden bombardér havaroval nedaleko Litic. Celá posádka zahynula – část byla snad likvidována německým obyvatelstvem, čtyři muži byli popraveni.

Všechny tyto případy byly po válce vyšetřovány čs. úřady a bezpečnostními složkami za spolupráce speciálních anglo-amerických komisí pro pátrání po zahynulých příslušnících letectva. Viníci však nebyli dopadeni a roztěsnáni; vesměs zničili bez stopy v průběhu květnového povstání a s přecházejícími německými jednotkami opustili území Čech směr na západ.

JOZSEK BÍČEK

/Vyšlo v "Hlasu Revoluce".

Přetištěno bez vědomí autora. /

26 členů, používá mimo akordeonů stabilně piano, elektronický akordeon kontrabas a kompletní bicí vč. tympánů. S tímto orchestrem byl Staněk už několikrát v západ. Německu a na podzim je čekají dva koncerty ve Francii. I na příští rok se plánuje cesta do zahraničí. U příležitosti 45-ti letého výročí natočil orchestr dlouhohrající desku ve spolupráci s místním operním sborem. Také je najdete občas na vlnách Hilversumu.

Byl jsem jedním z 1.000 posluchačů „Videňského večera“ v listopadu minulého roku v haarlemském Concertgebouw. Staněk měl na podiu tyto dva orchestry, 65-ti člený operetní sbor, solisty, balet – celkem kolem 150 lidí. Večer měl český švih a tempo, práce dirigenta i režiséra byla výborná a úspěch nevšední. I tento rok – 23.11. – bude tamtéž „Videňský večer“, samozřejmě s novým programem. Publikum si tento večer doslova vynutí.

Měl jsem možnost vidět programy posledních několika let uvedených orchestrů – není ani jeden, kde by nebyl český komponista. Podle slov dirigenta „pomáhá Holanďanům objevovat Ameriku“. Sám aranžuje, komponuje – něco vyšlo tiskem – a v zásuvce jeho psacího stolu leží hotová opereta na holandský text.

Doporučuji vám: rezervujte si sobotu 23. listopadu a přijďte se pobavit do Haarlemu; starostí máme celý rok dost!

V.B.

u Benešů jako u Pichlíka

Beneslmm

Na Vaší návštěvu se těší
Eliška a Standa

392 Eglington Ave., W. Toronto
Rezervace na 2.

481-1853

20. 7. 1946: návrat Jana Masaryka do Prahy. Zleva: dr. Hubert Ripka s hůlkou, Jan Masaryk s cigaretou, s ním mluví dr. Milada Horáková, muž s brýlemi: dr. Prokop Drtina, pak pí Hana Benešová s kancléřem Smutným, zcela vpravo gen. H. Píka. Všichni jmenovaní nežijí. Foto je z archivu V. Ryšavého z Washingtonu.

POPS

Fed. J. Josten poslal tento "otevřený dopis" generálu dr. Mikuláši Ferjenčíkovi prostřednictvím "Kanadských Listů".

Drahý bratře generále:

Nikoliv bez pohnutí jsem četl v "Kanadských Listech" Tvůj článek "Důvěřoval prezident dr. Eduard Beneš Stalinovi?" a dovol mi napsat, že i podle vlastních zkušeností se plně stavím za Tvoje stanovisko.--Snad nejlépe to za nás Českoslováky napsaly po Benešově smrti "New Yorkské Timesy": "Západnímu světu nezbyvá než sklonit hlavu ve smutku, smíšeném se studem. Neboť Beneš byl vlastenec, který tak obratně, jak člověk jen může, snažil se svému lidu zachovat svobodu a my všichni neseme svůj podíl odpovědnosti za jeho tragedii a za tragedii jeho národa."--Když přišel do exilu náš zname-
nitý novinář Ferdinand Peroutka, začalo to o čem Ty píšeš. Kde kdo se snažil-i mezi politiky-obviňovat Beneše z únoro-
vé tragedie. Požádal jsem proto Peroutku, aby se k věci vy-
jádřil a on napsal pro "Informační službu svobodného Česko-
slovensku", jejíž jsem redaktorem, článek nadepsaný "Byl Be-
neš vinen?". V něm říkal, že po válce byl způsob polský, maďarský, rumunský, bulharský, jugoslávský a náš a všechny
skončily stejně. Chyba nebyla
v lidech, ale v situaci. Malý
národ mezi dvěma velkými u-
chvatiteli."--Byl jsem jeden
z prvních zahraničních vojá-
ků, jenž se dostal ze Západu
do Prahy díky tomu, že jsem
byl přidělen Vrchnímu spoje-
neckému velitelství SHAEF a
měl jsem vlastní dopravní
prostředky. Dne 25. května 1945
--zatímco naše armáda byla od-
souzena k čekání na čáře Bu-
dějovice-Plzeň-Mariánské Lá-
zně--byl jsem přijat presiden-
tem na Hradě, kde mně dal dlou-
hý interview pro vysílač SHAEF
v Lucembursku. Když jsme se
loučili, dovolil jsem si otáz-
ku: "Pane presidente, bude Če-
skoslovensko svobodné?" Podí-
val se mi do očí, podal mi ru-
ku a řekl: "Já v to věřím, ji-

nak bych zde nebyl."--Na podzim roku 1947 byl u presidenta
můj bývalý šéf, majitel "Lidových Novin" dr. Jaroslav Strán-
ský, a mluvilo se již tehdy o nebezpečné vnitropolitické
situaci. Co mně dr. Stránský tlumočil, zachytil jsem v knize
"Oh, My Country", která vyšla i česky v Americe pod názvem
"Československo žaluje" v překladu Jarmily Kracíkové. Pre-
sident dr. Stránskému tehdy řekl: "Chtějí-li komunisté ci-
vilní válku, kdybych měl po čtyřech lézt, zavolám Sokoly, le-
gionáře a všechny ostatní a budou ji mít." Ptám se: "Kdo
byl vinen?" Podle mého názoru národ, který v r. 1946 dal ko-
munistům ve svobodných volbách 38 procent hlasů a učinil
je největší stranou ve státě. Kde byli a co dělali v únoru
politikové a hlavně generalita, která znala presidentovo
stanovisko z 27. listopadu 47, jak to svědčil dr. Stránský?
Dr. Beneš byl v únoru 48 těžce nemocný, vyčerpaný a opuštěný
i zrazený lidmi z jeho nejbližšího okolí, kteří si svou ne-
činnost zachraňovali vlastní kůži. Mám na mysli především
kancléře Smutného, o jehož záhadném postoji jsem se osobně
přesvědčil 21. února přímo v presidentské kanceláři.. Nevyří-
díl p. presidentovi vzkaz poslaný mu pro případ puče šéfem

Dokončení na str. 8.

Děti patří na své místo...

Veřejný dům

paní Flecklové

Ku konci 18. století bývalo v Praze přes čtyřicet nevěstinců. K nejlu-
xusnějším patřil podnik paní Fleck-
lové v Kaprově ulici. Byly tu prová-
děny první pražské striptýzy ve
zvláštním kabinetu se zrcadly, kde
se při produkcích snažely se stropu
květy. Podnik navštěvovala pražská
šlechta a potají i některé vysoké
osoby duchovní. Chodily sem také
pražské dámy, pro které paní Fleck-
lová obstarávala mladíky, většinou
siláky z cechu mlynářského a sla-
dovnického.

Paní Flecklová byla v Praze oso-
bou velice váženou. Přesto byla jed-
nou kvůli obvinění jakéhosi nespo-

kojeného zákazníka z vysokých kru-
hů postavena na Staroměstském
náměstí na jednu hodinu na pranýř.
Tvářila se při tom líbezně a nenuce-
ně.

V tu dobu šla kolem místa hanby
také setnina vojska. Vpředu jdoucí
důstojník k veselí okolostojících di-
váků uctivě zaslutoval a velel vojá-
kům „pravo hled“.

Tento zákon platí pro každého, kdo jede autem...
ale mnoho lidí nezajišťuje své děti správně.

Například:

- Malé děti musí mít bezpečnostní sedátko.
 - Když je to zapotřebí, musí být pás zapnut.
 - Pásky nebo postroje nesmí vést dětem pod rukama.
 - Spodní pás musí vést kolem kyčlí.
- Bezpečnostní dětská sedátka snižují riziko, když
jsou správně použita.

Připoutejte je do sedátka!

Ministry of Transportation
and Communications

 Ontario

Minister, Hon. Ed Fulton
Premier, Hon. David Peterson

VZPOMÍNÁME

Dne 10. října t.r. tomu bylo už 35 let, co v New Yorku zemřel náhle 50ti-letý čs. exulant a nezávislý novinář Luděk Stránský. Patřil do po-únorové vlny a odešel do exilu především proto, aby dělal noviny. Cítil, že nezávislý tisk může exilu jen prospět. Prof. V. Bušek o něm řekl, že byl Don Quichotem našeho exilového novinářství. Zakládal své tvrzení na těchto faktech: Luděk přešel přes hranice 4. dubna 1948, 6. června 48 přišel do Paříže a 22. září 48 vyšlo první číslo "Svobodného Zítřku", s původní hlavičkou. Byl administrátorem, autorem, sazečem a expedientem svých novin a žil v pravém slova smyslu v bídě. Luděk byl nazýván velkým, ušlechtilým dobrodruhem: cestoval po Saharě a shořelo mu auto; cestoval autem na Střední východ a uvázl na hranicích tureckých; šel přes čs. hranice po únoru 48 a dva dni bloudil na hranicích sám a sám, propadáje se do sněhu a skrýváje se před pohraniční stráží. Z Paříže jel na německé hranice, aby sám přes zaminovaná pole převedl známého do Francie. Jeho největší dobrodružství však bylo, když se pustil do vydávání "Svobodného Zítřku". Když odjížděl v dubnu 1950 do New Yorku, měl za sebou 15 čísel prvního ročníku. Připomínáme si, že na letošní rok / a sice na 30. ledna / připadlo také nedožití 85. výročí jeho narozenin. Narodil se 30. ledna 1900 v Měniku u Nového Bydžova. Vystudoval gymnasium v Novém Bydžově, kde jedním z jeho profesorů byl Oskar Butter. Na novinářskou dráhu se dal v r. 1920: byl činný napřed v "Moravsko-slezském Denníku" a v letech 1926 až 1941 v "Českém Slově" a ve "Večerním Slově". Dne 10. března 1941 byl Gestapem zatčen a poslán do koncentračního tábora Oranienburg. Věznění zážrakem přežil a po návratu do Prahy se ujal šéfredaktorství "Svobodného Zítřku", který tehdy vycházel pod patronací Čs. strany národně socialistické. Tam jeho nejbližšími spolupracovníky byli Jan Hájek a dr. Miroslav Kohák. V New Yorku pracoval v čs. sekci Rádía Free Europe, ve výzkumném a informačním oddělení. Neočekávaná smrt v pouhých 50ti letech překvapila nejen čtenáře "Svobodného Zítřku", ale celý poúnorový exil. V lednu 1952 vydali jeho přátelé knížku nadepsanou "Luděk Stránský - In Memoriam", kterou redigoval dr. M. Kohák a do které přispěli: Pavel Javor / dr. Jiří Škvor /, prof. Vratislav Bušek, Gustav Stern, F. X. Havlíček, Ivan Herben, Alois Rozehnal Petr Zenkl a Julius Firt. Ludkova vdova Růžena žije v New Yorku a patří mezi pilné čtenářky "Kanadských Listů". Píše, že naše noviny jsou jí blízké i tím, že jsou "malé a nezávislé". Zapůjčila nám několik menších prací Ludkových a články, které o Ludkovi napsali jiní. Tak např. novinář Gustav Stern zaznamenal, že Luděk si říkal: "Chci mít na starosti jen malý list a dělat si, co sám chci. Já bych nedělal vysokou politiku, chtěl bych psát, jak náš člověk myslí; psát populárně to neznamena psát ploše a na nízké úrovni...". Jeho přátelé se shodli v názoru, že Luděk Stránský uměl jednat s lidmi, dovedl pro ně psát a získat si jejich důvěru. Jiní zdůraznili, že byl vyznavačem drobné kladné práce. Chybí nám.

BLAHOPŘÁNÍ

Máme radost z úspěchů našich mladých kdekoli ve svobodném světě. K radosti naší početné čtenářské obce v Kalifornii, přinášíme zprávu o vynikajících úspěších Jana Svobody /na vedlejší fotografii/, který graduoval z Glendale, CA. High School v červnu 1985. Do USA přišel s minimální znalostí angličtiny v roce 1978, když mu bylo 11 let, se svou matkou Evou. Rychle ovládl nový jazyk a měl ve škole znamenitý prospěch. Začal hrát košíkovou a protože už jako 12i-letý měřil 6 stop 3 inče, měl v tomto sportu značné úspěchy. Letos měří 6 stop 8 inčů a po skončení střední školy měl hned nabídky od pěti univerzit s plným stipendiem. Do dobré úvaze se rozhodl studovat "Aeronautics Engineering" na University of Southern California. Těší se na souboje s UCLA a možná, že se jednou objeví jeho jméno v NBA, jako kdysi Havlíček. List "Los Angeles Times" přinesl už několik článků o jeho svérázném stylu hry; jeden článek je nadepsán "Call his defence hand-Czeching". Zdůrazňuje se také jeho dobrý prospěch ve škole. Jeho matka vlastní českého fouska. Jenu. / MJ

DOPIŠ

Dokončení se str. 7.

politického odboru ministerstva zahraničí, dr. Kopeckým. I o tom jsem už psal. Měli jsme velkého presidenta a nebyli jsme ho hodni. Milý bratře generále, děkuji Ti za Tvoje svědectví, které opět posílilo moje stanovisko. Přijmi můj upřímný obdiv a pozdrav. Tvůj oddaný Josef Josten.

ČECHOSLOVÁCI v ZAHRAŇICÍCH

Jožka Pejskar, t.č. resident Kalifornie, napsal pro chicagský

"Hlas národa" článek "Před deseti lety zemřel dr. Petr Zenkl. Připomněl, že na jeho pohřbu na Českém národním hřbitově v Chicagu promluvil m. j. dp. V. Vít, Mojmir Povolný, Vladimír Krajina, Mikuláš Ferjenčík, Ant. Hřebík, Matěj Neumann a Čeněk Torn. -- Paní Hodková se s rodinou přestěhovala z Waterville do Winslow, Maine. -- Volyňský český bard Josef Tománek vydal za svých 73 let života celkem 17 básnických sbírek. Podtrhává boj proti světovému komunismu, lásku ke vzdálené vlasti a víru v Boha. -- Jan Bansen t.č. ve Švédsku by si rád dopisoval s krajanem v Brazílii. Adresa v red. t. l. -- Vlad. Sonka, Av. du 8 Mai, 834 00 Hyeres, France, by si rád vyměňoval semena různých květin kdekoli ve svobodném světě. -- Oldřich Ženata, Tomáš Nepivoda a Radek Struž jsou stále v rakouském vězení za únos letadla z ČSSR. Min. týden je vyhledal vedoucí AFRC pro Rakousko Ota Koutný a slíbil jim pomoc po stránce právní. Vydavatel naší sesterské publikace ve Švédsku, Jan Stránský, zorganizoval sbírku peněz, knih a pod. Píší, že se cítí dobře a jsou připraveni porvat se se životem. -- Míla Rechci, 1703 Mark Lane, Rockville, Md. 20852, sestavuje angl. "Guide and Directory of Information Resources on Czechs and Slovaks in America and Canada". Poslal výzvu aktivním organizacím, aby se mu přihlásily. -- Známy chemik Oldřich Podlaha, t.č. v Karlsham ve Švédsku, sonduje půdu pro přestěhování na severoam. kontinent. Jeho specialitou jsou tuky a jejich chromatografická analýza. -- Jožka Staněk t.č. v Holandsku vítá vydání nového českého slabikáře Rakouským spokojným nakladatelství, ale pozastavuje se nad tím, že mezi spolupracovníky vydání má být i "býv. svazák Pávka Kohout". -- Vrat. Richter napsal pro "Hlas národa" zajímavý článek o býv. min. předsedovi Rudolfu Beranovi pod titulkem "Nezdařený pokus o jeden útěk do exilu". -- Jan Filípek sestavil poutavý článek o posl. Nermutovi, který se svou paní žije na Tasmanii a dokončuje své zajímavé paměti. -- Na Univ. of Michigan vydali angl. knížku "A Sacred Farce from Medieval Bohemia - Masticák", z pera J. Veltruské, 406 stran, \$25. -- Londýnské "Listy", které rediguje dp. Jan Lang, přinesly v říjnu dokumentární záznam o postupu amerických armád záp. Čechami v r. 45. -- Vlad. Kříž nám ze S. Francie slíbil článek o obhájci lidských práv, prof. Oldřichu Tomkovi z Chotěboře. Zmínil se, že i v ČSSR je znám Wallenbergův případ. -- Poúnorový exulant Láďa Blažek, 66, se ozval st. Kilda, Vic., z Austrálie. Navštívil nedávno svého přítele, kpt. Oldřicha Pelce. -- Paní Marie Marešová se usadila v Endicott, NY. Přestěhovala se tam z Ear Falls, Ont. -- Cípa z Holandska vydal zvláštní číslo "Šípu", v němž shrnul vhodně význam všech našich skautských táborů, které se letos konaly v záp. Evropě. -- Pí. Božena Špačková se z Vancouveru přestěhovala s manželem do Brazílie; zatím na 8 měsíců. -- Z. Mlynář napsal pro římské "Listy" článek "Můj spolužák Gorbačov". -- V Clevelandu, Ohio, zemřela zasloužilá krajanka Anna Veverková. -- Na počest 28. X. vláda před radnicí v Ciceru, IL. čs. vlajka. -- Alois Čížek, ml., navštívil Kanadu a Mississauga. -- Erněnská rodačka Hana Klučková, t.č. v Itálii, by ráda emigrovala do Kanady. -- Čs. taneční skupina Sydney uspořádala v září Jubilejní Ples, během kterého vystoupila dvojice zpěváků Miluška Šimková a L. Todor. -- Krajan K. Zajíček žije v Mantonu v Anglii. -- M. Šimková plánuje zájezd na severoam. kontinent koncem léta 86. -- Na Západě zůstal hokejista Petr Klíma. -- Studium Jalty se zabývá am. profesorka Diane S. Clemensová. Napsala knihu "Yalta", \$8:50. -- Čtenář z USA nám věnoval fotokopii "Českého Slova" z 29. října 1918. -- Libuše Zorinová vede redakci "Zpráv SVU". -- Hledá se p. Daxner ze Slovenska, který byl v it. lágru. -- Kobližka hledá Řičánka. -- Petice am. krajanů pres. Reaganovi týkající se dnešní okupace naší vlasti komunisty měla několik tisíc podpisů. Sestavil ji Jožka Pejskar. -- Také Nár. Rada žen svob. ČSR poslala Petici. -- Interpress Ltd. vydal nový přehled knih na skladě. -- Čtenář z Anglie navrhuje "KL" rubriku "Exulanti, kteří vynikli". -- J. Tománek napsal báseň k 80. narozeninám umělce Eduarda Ingriše. -- Dr. Jar. Pavlík nám sdělil podrobnosti o nedávné produkci "Prodané nevěsty" v Dánsku /Odense/.

Family Trust Ltd.
FAMILY TRUST CORPORATION REALTOR

GEORGE J. B. DANES, B.A.

Kupujeme a prodáváme nemovitosti.

Specializace Scarborough a východní Toronto.

685 Markham Road Office: 439-1660
Cedar Heights Plaza Residence: 266-1659